

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/211854,85-rocznica-zbrodni-niemieckiej-w-Szwedzkich-Gorach-by-nie-zapomniec-i-nigdy-wiecej.html>
27.02.2026, 14:23

85. rocznica zbrodni niemieckiej w Szwedzkich Górach – by nie zapomnieć i nigdy więcej

Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN oraz Stowarzyszenie Wolnego Słowa zapraszają na konferencję dotyczącą zbrodni niemieckiej w Szwedzkich Górach, która odbędzie się 8 stycznia 2025 r. o godz. 17.00 w siedzibie Stowarzyszenia Wolnego Słowa przy ul. Marszałkowskiej 7 w Warszawie (wejście od ul. Emila Zoli).

[Zbrodnie niemieckie](#)

08.01.2025

Konferencja upamiętnia tragiczne wydarzenia sprzed 85 lat i ma na celu podtrzymanie pamięci o zbrodni niemieckiej w Górach Szwedzkich.

Program spotkania:

- godz. 17.00 – otwarcie konferencji – Adam Siwek – dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN
- godz. 17.20 – „Niemiecki plan eksterminacji Polaków po 1 września 1939 r.” – dr Anna Jagodzińska – historyk
- godz. 17.40 – „Warszawa 1939-1945. »Pierścień śmierci« (Wawer, Zielonka, Natolin, Palmiry, Las Kabacki)” – Adam Siwek – dyrektor BUWiM IPN
- godz. 18.00 – „Szwedzkie Góry 6 stycznia 1940 – zbrodnia skryta tajemnicą” – Piotr Grzybowski – publicysta, historyk
- godz. 18.20 – projekcja filmu dokumentalnego „Szwedzkie Góry. Ostatnie ogniwo”

Zapraszamy wszystkich zainteresowanych historią i kulturą pamięci!

Organizatorzy: Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN, Stowarzyszenie Wolnego Słowa

Patroni medialni: Gazeta Polska, niezalezna.pl, Telewizja Republika, Radio Wnet, tysol.pl, wPolityce.pl, wybrzeze24.pl

* * *

Tytułowe „Szwedzkie Góry”, znajdujące się na terenie warszawskiej dzielnicy Bemowo, są miejscem egzekucji Polaków z 6 stycznia 1940 roku. To część tzw. warszawskiego pierścienia śmierci. Nazwą tą określa się otaczające Warszawę miejsca straceń patriotów polskich. Należą do nich także Palmiry, Wawer i kilkanaście innych miejscowości. Kim były ofiary niemieckich okupantów? Spośród 96 osób zdołano dotychczas zidentyfikować tylko kilka. Dlaczego właśnie oni zginęli? Dlaczego wybrano Szwedzkie Góry i termin 6 stycznia? Co przechowali w swej pamięci mieszkańcy Wawrzyszewa, którzy byli świadkami tego mordu, którzy wskazali po latach jego miejsce? Film jest próbą odpowiedzi na te dramatyczne pytania, zarówno w rekonstrukcjach fabularnych, jak i w części dokumentalnej, przedstawiającej historyków i pasjonatów, którzy doprowadzili do przypomnienia i upamiętnienia tej okupacyjnej tragedii.

Scenariusz i reżyseria: Hanna Etemadi. Film powstał w koprodukcji z Instytutem Pamięci Narodowej dddział w Warszawie.

Szwedzkie Góry – upamiętnienie egzekucji z 6 stycznia 1940 r.

Tak zwane Szwedzkie Góry znajdowały się na pograniczu dzisiejszych Bielan i Bemowa. Były to półkoliste, piaszczyste wzgórza wydmowe, które po drugiej wojnie światowej zniknęły z pejzażu miasta – zostały splantowane pod budowę lotniska wojskowego Warszawa-Babice. Były one miejscem walk niepodległościowych z czasów insurekcji kościuszkowskiej i powstania listopadowego. W XIX w. w okolicy Szwedzkich Gór, w ramach Twierdzy Warszawa, Rosjanie wybudowali zespół fortów. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości teren ten przejęło Wojsko Polskie. Dalej mieścił się tam poligon, w pobliżu zaś stanęła nowoczesna Transatlantycka Radiostacja Nadawcza. W okresie okupacji Szwedzkie Góry i pobliskie tereny były wykorzystywane przez wojsko niemieckie. Z tym też okresem wiąże się szczególnie dramatyczna historia – rozstrzelanie przez Niemców w pierwszych miesiącach okupacji blisko stu osób. Ponad cztery lata później na polach pod Boernerowem w okolicy Szwedzkich Gór miała miejsce masakra części oddziałów Zgrupowania „Żywiciel” wycofujących się z Żoliborza do Kampinosu. Zginęło wówczas 73 powstańców. Wydarzenie to upamiętnia głaz-pomnik pod figurą Matki Bożej z Dzieciątkiem u zbiegu ul. Westerplatte i Grotowskiej.

W sobotę 6 stycznia 1940 r. w święto Trzech Króli na terenie tzw. Szwedzkich Gór Niemcy dokonali masowego mordu na obywatelach polskich. Rozstrzelane osoby były wcześniej aresztowane i osadzone w warszawskich więzieniach, skąd przywieziono je na miejsce egzekucji. W 1947 r. na zlecenie wojska przeprowadzono na terenie Szwedzkich Gór prace ekshumacyjne. Z dołu znajdującego się w naturalnym zagłębieniu terenu wydobyto szczątki 96 osób (w tym jednej kobiety). Ofiary miały ślady po postrzałach w klatkę piersiową. Większość z nich miała również roztrzaskane głowy. Przed śmiercią miały związane jasne opaski na oczach. Ciała były przysypane cienką warstwą ziemi. Na podstawie dokumentów odnalezionych przy zwłokach, udało się zidentyfikować jedynie trzy osoby.

Egzekucja w Szwedzkich Górach była drugą po zbrodni wawerskiej masową egzekucją w Warszawie, ale w przeciwieństwie do tej pierwszej popadła praktycznie w zapomnienie. Tak zwane Szwedzkie Góry jako takie już nie istnieją. Po wojnie teren został zniwelowany, całkowicie zmieniając swój charakter. Obecnie jest to północna granica Bemowa, teren lotniska i ogródków działkowych. Miejsce egzekucji znajdowało się najprawdopodobniej na terenie dzisiejszego pasa startowego. W 2021 roku odsłonięto pomnik upamiętniający zamordowanych podczas tej egzekucji. Znajduje się po stronie Bemowa, przy skrzyżowaniu ulic Powstańców Śląskich i gen. Maczka.

O ile na terenie Bemowa przetrwały relikty zarówno rosyjskich XIX-wiecznych fortów czy Transatlantyckiej Radiostacji Nadawczej, o tyle Szwedzkie Góry bezpowrotnie zniknęły z pejzażu dzielnicy. Warto przypomnieć bogatą historię, w części tragiczną tego miejsca, o którym pamięć praktycznie nie istnieje w świadomości warszawiaków.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Warszawa

Centrala

Zbrodnie niemieckie

Spotkanie

**Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN i Stowarzyszenie Wolnego Słowa
zapraszają na konferencję:**

85 Rocznicą zbrodni niemieckiej w Górach Szwedzkich 6 stycznia 1940r.

- by nie zapomnieć i nigdy więcej

**8 stycznia, godz. 17.00 Stowarzyszenie Wolnego Słowa,
ul. Marszałkowska 7 (wejście od ul. Emila Zoli)**

17.00 Otwarcie Konferencji

Adam Siwek- Dyrektor BUWiM IPN

17.20 Niemiecki plan eksterminacji Polaków po 1 września 1939r

dr. Anna Jagodzińska – historyk

**17.40 Warszawa 1939-45. „Pierścień śmierci” (Wawer, Zielonka,
Natolin, Palmiry, Las Kabacki)**

Adam Siwek- Dyrektor BUWiM IPN

18.00 Szwedzkie Góry 6 stycznia 1940 – zbrodnia skryta tajemnicą.

Piotr Grzybowski – publicysta, historyk

18.20 projekcja filmu „Góry Szwedzkie. Ostatnie ogniwo”

ORGANIZATORZY:

stowarzyszenie
wolnego słowa
www.sws.org.pl

PATRONI MEDIALNI:

GAZETA POLSKA

[niezależna.pl](http://niezalezna.pl)

Radio Wnet

tysol.pl

wPolityce.pl

wpolsce24

wybrzeze24.pl